

**ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Ώρες 25^η-26^η

ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ Κ.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

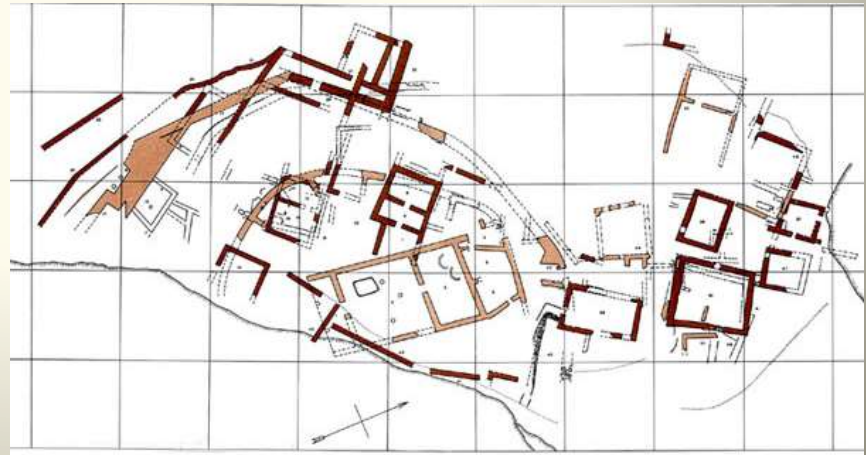
ΣΕΣΚΛΟ ΚΑΙ ΔΙΜΗΝΙ(ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

(βλ και 1^ο μάθημα)

➤ Νεολιθικός οικισμός Διμηνίου

➤ Νεολιθικός οικισμός Σέσκλου

ΓΟΡΙΤΣΑ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

Είναι ένας χαμηλός λόφος ύψους 200 μέτρων, που προβάλλει προς τη θάλασσα μέσα από τον ορεινό όγκο του Πηλίου. Το βόρειο άκρο του λόφου ενώνεται με τον κύριο όγκο του Πηλίου, δημιουργώντας μια στενή λωρίδα.

■ Το όνομα προέρχεται από τη σλαβική λέξη Gora, που σημαίνει «βουνό» και την κατάληξη «ιτσα» (-ica). Επομένως, η «Γορίτσα» είναι το μικρό βουνό.

Στα μέσα του 4ου αι. π.Χ. ιδρύθηκε μια πόλη από τον Μακεδόνα Βασιλιά Φίλιππο Β΄ με σκοπό να αποτελέσει σημαντική στρατηγική θέση στα πλαίσια ενός ευρύτερου σχεδίου ίδρυσης στρατηγικών θέσεων στη Μαγνησία. Αργότερα η πόλη ενισχύθηκε οχυρωματικά με ισχυρά τείχη, πιθανότατα, από τον Κάσσανδρο. Κατοικήθηκε μέχρι το 250 π.Χ.

ΓΟΡΙΤΣΑ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

- Ο συνδυασμός της θέσης της αρχαίας πόλης με το φυσικό περιβάλλον έδωσαν το ερέθισμα το 2003 για την ένταξη του Αρχαιολογικού Χώρου της Γορίτσας στο Ευρωπαϊκό Έργο **ECOSERT** με τίτλο **«Ευρωπαϊκή συνεργασία για την επίτευξη Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσω Τουρισμού»**, με στόχο την επίτευξη βιώσιμης περιβαλλοντικής ανάπτυξης του οικολογικού και πολιτιστικού τουρισμού, έγινε μια προσπάθεια για συνολική ανάδειξη και αξιοποίηση του λόφου της Γορίτσας με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ενός ανοικτού αρχαιολογικού πάρκου, όπου μπορεί να συνδυαστεί ο περίπατος με την αναψυχή.

ΓΟΡΙΤΣΑ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

- Η παλαιοχριστιανική πόλη των Φθιωτίδων Θηβών αποτελούσε σημαντικό λιμάνι, αλλά και θρησκευτικό κέντρο και γνώρισε εξαιρετική οικονομική ευημερία και πολιτιστική άνθηση από τον 4ο ως και το τέλος του 6ου αι. Μετά τον 9ο αι. αρχίζει η σταδιακή εγκατάλειψη της πόλης και η μετακίνηση των κατοίκων της στην περιοχή του Αλμυρού.

Με τις ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν ήρθαν στο φως σημαντικά μνημεία, μεταξύ των οποίων τμήματα του οχυρωματικού περιβόλου, εγκαταστάσεις που σχετίζονται με το λιμάνι, εννέα βασιλικές, λουτρά, δρόμοι, καταστήματα, ιδιωτικές κατοικίες και επαύλεις και εκτεταμένα νεκροταφεία. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τέσσερις βασιλικές εντός των τειχών, με το γλυπτό διάκοσμο και τα ψηφιδωτά δάπεδα.

ΝΕΑ ΑΓΧΙΑΛΟΣ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

- Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου

- Γιαννοπούλειο Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού ↑

ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ (ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

Χτισμένη στις δυτικές πλαγιές του Πηλίου είναι από τα τουριστικότερα ορεινά χωριά της Ελλάδας και φημίζεται για τον παραδοσιακό της χαρακτήρα, την ιδιαίτερη πηλιορείτικη αρχιτεκτονική της και για την εξαιρετική θέα που διαθέτει προς τον Βόλο και τον Παγασητικό κόλπο (χαρακτηρίζεται "μπαλκόνι του Πηλίου»)

ΜΟΥΣΕΙΑ ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑΣ

- Βυζαντινό Μουσείο Μακρινίτσας "Οξεία Επίσκεψις": βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της Μακρινίτσας και φιλοξενεί κειμήλια από τον 13ο έως και τον 20ο αιώνα. Είναι μοναδικό του είδους του για την ευρύτερη περιοχή. Φιλοξενεί και εκπαιδευτικά προγράμματα σχολείων κι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑΣ

- Το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας Πηλίου στεγάζεται στο αρχοντικό Τοπάλη, που οικοδομήθηκε το 1844 κάτω από την κεντρική πλατεία της Μακρινίτσας και αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα πηλιορείτικης αρχιτεκτονικής.
- Πρόκειται για λιθόκτιστο τριώροφο κτήριο. Ακολουθεί την παραδοσιακή λειτουργική διαμόρφωση των ορόφων: στο ισόγειο υπήρχαν αποθηκευτικοί και βοηθητικοί χώροι, στον α' όροφο βρίσκονταν τα δωμάτια της χειμερινής διαμονής και στον β' όροφο τα δωμάτια της καλοκαιρινής διαμονής. Το κτήριο διατηρεί σε άριστη κατάσταση αξιόλογα διακοσμητικά και δομικά στοιχεία (ψευδοπαράθυρα πάνω από τα παράθυρα του β' ορόφου, ξύλινες οροφές, πυργίσκο με πολεμίστρες κ.ά.)

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΤΟΠΑΛΗ

ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ

- Στην πλατεία της Μακρινίτσας υπάρχει το **Καφενείο Θεόφιλος** που είναι γνωστό σε όλη την Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό για μια ζωγραφιά του φημισμένου λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου Χατζημιχαήλ. Σήμερα το κτήριο έχει χαρακτηριστεί "ιστορικό διατηρητέο μνημείο" και είναι ιδιοκτησία της Κοινότητας Μακρινίτσας.
- Η τοιχογραφία απεικονίζει ένα γλέντι στο στρατόπεδο του Κατσαντώνη μέσα σε ένα φυσικό περιβάλλον, με ένα ποταμάκι στο κάτω τμήμα της. Κυρίαρχη φιγούρα, ο Κατσαντώνης ξεχωρίζει από τους συντρόφους του, λόγω του μεγαλύτερου μεγέθους του, ενώ έχει στα πόδια του το όπλο και παίζει ταμπουρά. Οι υπόλοιποι αγωνιστές σουβλίζουν αρνιά, παίζουν μουσική, γλεντούν και χορεύουν.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ

- Στην κεντρική πλατεία βρίσκεται επίσης ο Ναός του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου βρίσκεται στην κεντρική πλατεία. Κατασκευάστηκε, σύμφωνα με επιγραφή το 1806. Ο ναός παρουσιάζει πλούσιο λιθανάγλυφο διάκοσμο.

ΝΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ (ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ)

- Ο αρχαϊκός ναός του Απόλλωνα είναι ο καλύτερα διατηρημένος αρχαίος μνημειακός ναός στη Θεσσαλία.
- Στο εσωτερικό του βρέθηκε ορθογώνιο βάθρο και χάλκινο άγαλμα του Απόλλωνα στον τύπο του οπλίτη.

ΝΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ΣΥΚΕΩΝΑ (ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ)

- Προϊστορικός οικισμός
- Ρωμαϊκά λουτρά →

- Τύμβος (ταφές 4^{ου}-3^{ου} αιώνα π.Χ.)

ΙΕΡΟ ΙΤΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΦΙΛΙΑ

- Τα παλαιότερα ευρήματα χρονολογούνται στη μυκηναϊκή περίοδο.
- Μεγάλος αριθμός ευρημάτων χρονολογούνται στην γεωμετρική και αρχαϊκή περίοδο: χάλκινα αντικείμενα, όπως δακτύλιοι, περόνες, πόρπες, πτηνόσχημα και ζωόμορφα εξαρτήματα, αγαλματίδια, σιδερένια όπλα και εργαλεία.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΑΣΤΡΟ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

Η πόλη Φανάρι ήταν κτισμένη σε λόφο (φύσει οχυρή θέση) και απέκτησε ιδιαίτερη στρατηγική σημασία, αφού βρίσκεται στην έξοδο μιας από τις διόδους επικοινωνίας της Ηπείρου-Θεσσαλίας και έλεγχε ιδιαίτερα την οδό Τρικάλων-Άρτας.

Πρόκειται για μικρό οχυρό, που ενισχύεται από πύργους. Στο εσωτερικό του υπάρχουν ερείπια δύο δεξαμενών, πυριτιδαποθήκης, ενός τζαμιού που πατάει επάνω σε παλιότερο κτίριο με λουτρό, καθώς και δίχωρου κτιρίου μπροστά στην είσοδο για τις ανάγκες της φρουράς.

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Αρχαιολογικό μουσείο →

Μουσείο πόλης →

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

➤ Διαθέτει εκτεταμένη εικαστική συλλογή που συγκροτήθηκε με δωρεές καλλιτεχνών και συλλεκτών και καλύπτει δύο βασικούς άξονες ενδιαφέροντος:

1. καλλιτέχνες με τόπο καταγωγής την Καρδίτσα (Γ. Βαλταδώρος, Δ. Γιολδάσης κ.α.)

2. Έργα σύγχρονων ελλήνων δημιουργών που υπερβαίνουν τα στενά γεωγραφικά όρια της Καρδίτσας. Πρόκειται κυρίως για έργα ζωγραφικής και λιγότερο γλυπτικής, χαρακτηριστικής, φωτογραφίας κ.ά.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Γ. Βαλταδώρος

Δ. Γιολδάσης

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

- Παυσίλυπο (1901): περιελάμβανε ανθόκηπο, περίπτερο με χαρακτηριστικά ξυλόγλυπτα γείσα και δύο κιόσκια για τους θαμώνες. Στο χώρο αυτό εμφανιζόταν η Φιλαρμονική της πόλης και πραγματοποιούνταν κινηματογραφικές προβολές, θεατρικές παραστάσεις, κοντσέρτα αλλά και οι γιορτές των «Ανθεστηρίων» ως τον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Στην άλλη πλευρά του πεζοδρόμου υπήρχαν μόνο δέντρα και διάδρομοι για περίπατο. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1950 το Παυσίλυπο απέκτησε στο τμήμα αυτό σύγχρονο αναψυκτήριο, έργο του γνωστού αρχιτέκτονα Βασιλείου Κασσάνδρα (1904-1973).
- Η εκσυγχρονισμένη εικόνα που αντικρίζουμε σήμερα οφείλεται στην ανάπλασή του, στη δεκαετία του '90, που βασίστηκε σε μελέτη βραβευμένη σε πανελλήνιο αρχιτεκτονικό διαγωνισμό.

ΠΑΥΣΙΛΥΠΟ

ΠΑΥΣΙΛΥΠΟΝ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

Posilypa

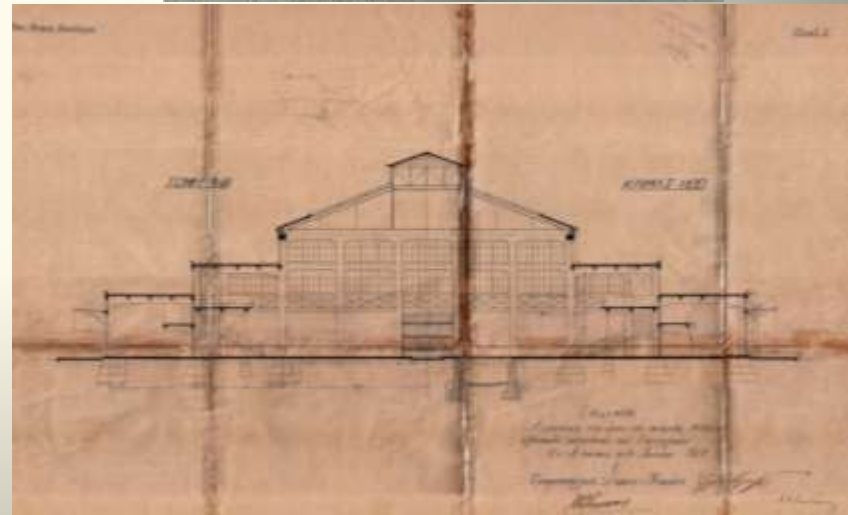

292-12. ΚΑΡΔΙΤΣΑ. Έξω «Παυσιλύπον»

ΚΑΡΔΙΤΣΑ. Απ. «Posilypa»

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

- Ξενοδοχείο Άρνη: Κτίστηκε το 1921 από τον πολιτικό και επιχειρηματία, Κ. Τερτίπη για να στεγάσει πολυτελές ξενοδοχείο στους δύο ορόφους και αίθουσα θεάτρου-κινηματογράφου, δεξιώσεων και καφεζυθοπωλείο στο ισόγειο.
- Δημοτική Αγορά: Κατασκευάστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1920 από γαλλική εταιρεία. Αποτελεί εξαιρετικό δείγμα μοντέρνας αρχιτεκτονικής από σκυρόδεμα, μέταλλο και γυαλί.

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

➤ Το κονάκι του Προδρόμου είναι χτισμένο στα ανατολικά όρια του οικισμού πάνω σε λόφο, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, ως κατοικία του τούρκου Εκρέμ Μπέη.

Αποτελεί ένα από τα αξιολογότερα και αντιπροσωπευτικότερα δείγματα τσιφλικόσπιτου του κάμπου της δυτικής Θεσσαλίας. Πρόκειται για ένα νεοκλασικό διώροφο κτίριο, με έναν πύργο παρατηρητήριο στο επάνω μέρος. Το κτίριο αυτό ήταν υπερσύγχρονο για την εποχή του, με τουαλέτα στο εσωτερικό του, κουζίνα και δεξαμενή νερού.

Το 1912 πέρασε στο Ελληνικό Δημόσιο. Το 1923 παραχωρήθηκε στην κοινότητα Προδρόμου που το χρησιμοποίησε σαν Δημοτικό Σχολείο. Κατά τη διάρκεια του μεγάλου σεισμού που έγινε στους Σοφάδες το 1954 κατέρρευσαν οι πάνω όροφοι αλλά συνέχισε να είναι το σχολείο του χωριού.

Το 1986 ανακηρύχθηκε Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο και το 1987 η Κοινότητα Προδρόμου το παραχώρησε στο Υπουργείο Πολιτισμού που προχώρησε στην αποκατάστασή του.

ΚΟΝΑΚΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ)

ΛΑΡΙΣΑ

➤ Αρχαία Θέατρα

Το Α' αρχαίο θέατρο της Λάρισας, από τα σημαντικότερα και μεγαλύτερα του ελληνικού χώρου, κατασκευασμένο στις υπώρειες του λόφου «Φρούριο», όπου βρισκόταν η οχυρωμένη ακρόπολη της αρχαίας πόλης. Κατασκευάστηκε στις αρχές του 3^{ου} αιώνα π.Χ. Στο τέλος του 1ου αι. π.Χ. μετατράπηκε σε ρωμαϊκή αρένα και με αυτή τη μορφή συνέχισε να λειτουργεί μέχρι το τέλος του 3ου αι. μ.Χ., ενώ την περίοδο αυτή, οι θεατρικές παραστάσεις και άλλες εκδηλώσεις πραγματοποιούνταν στο λιτό Β' αρχαίο θέατρο (ή «μικρό»), που βρίσκεται στις υπώρειες του λόφου Πευκάκια και κατασκευάστηκε στο δεύτερο μισό του 1ου αι. π.Χ. Η κατασκευή του συνδέεται με τη γιορτή των «Ελευθερίων», κατά τη διάρκεια της οποίας, παράλληλα με τη διεξαγωγή αθλητικών και ιππικών αγώνων, δίνονταν θεατρικές και μουσικές παραστάσεις και γίνονταν απαγγελίες ποιητικών έργων.

ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΑΤΡΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

Α' αρχαίο θέατρο →

Β' αρχαίο θέατρο («μικρό») →

ΛΑΡΙΣΑ

Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας:

ΛΑΡΙΣΑ

- Αγ. Αχιλλεῖος: τρίκλιτη βασιλική του 6^{ου} αιώνα, βρίσκεται στο λόφο Φρουρίου δίπλα στο Άρχαίο θέατρο Λάρισας και στο Μπεζεστένι. Ο αγ. Αχιλλεῖος υπήρξε μητροπολίτης της Λάρισας για 35 χρόνια, τον 4ο αιώνα, και είναι σήμερα ο προστάτης άγιος της πόλης. Στο βόρειο κλίτος βρέθηκε ένας τάφος, πιθανόν ήταν ο τάφος του αγίου Αχιλλεῖου.

ΛΑΡΙΣΑ

➤ Το Μπεζεστένι βρίσκεται στην κορυφή του λόφου του Φρουρίου. Η ανέγερσή του χρονολογείται στα τέλη του 15ου αιώνα. Λειτουργήσε ως κλειστή αγορά υφασμάτων (bez) και πολύτιμων εμπορευμάτων. Για τρεις αιώνες αποτελούσε τον πυρήνα της οικονομικής δραστηριότητας της πόλης.

Πρόκειται για ορθογώνιο κτίριο με τρία τοξωτά μνημειακά πρόπυλα. Μια χαμηλή θύρα της βόρειας πλευράς οδηγούσε σε μικρό καμαροσκεπή χώρο, πιθανότατα θησαυροφυλάκιο. Στεγαζόταν από έξι θόλους.

Σε ανοικτή στοά, περιμετρικά του κτιρίου υπήρχαν 19 καμαροσκεπή εμπορικά καταστήματα. Το 1799 καταστράφηκε από πυρκαγιά, ενώ κατά τον 19ο αι. μετατράπηκε σε πυριτιδαποθήκη.

ΜΠΕΖΕΣΤΕΝΙ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ (ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ)

- **Αρχοντικό Σβάρτς**: είναι ένα από τα σπουδαιότερα κοσμικά κτίρια της χώρας. Άρχισε να κτίζεται το 1778 ως κατοικία του Προέδρου του Συνεταιρισμού των Αμπελακίων Γεωργίου Μαύρου Σβαρτς. Υπήρξε επίσης και η έδρα του Συνεταιρισμού αυτού, καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του (1778-1820). Το 1965 αγοράστηκε από το Ελληνικό Κράτος και από τότε λειτουργεί ως επισκέψιμο μνημείο.

Χαρακτηριστικό δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του 18ου αιώνα, το αρχοντικό αποτελείται από ισόγειο και δύο ορόφους, από τους οποίους ο ανώτερος φέρει προεξοχές (σαχνισιά). Χαρακτηριστικοί χώροι: αίθουσα υποδοχής, υπνοδωμάτια, βοηθητικούς χώρους . Στο εσωτερικό το πιο ενδιαφέρον στοιχείο είναι οι τοιχογραφίες, που καλύπτουν όλους τους χώρους πάνω από ξύλινες επενδύσεις (μικρές και μεγάλες συνθέσεις, με γεωμετρικό και φυτικό διάκοσμο καθώς και τοπία, που ξεχωρίζουν τόσο για τον πλούτο των θεμάτων τους όσο και για τη δεξιοτεχνία και την ποιότητα της εκτέλεσής τους).

ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΣΒΑΡΤΣ (ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ)

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

- Σπήλαιο Θεόπετρας: Έχει αψιδωτή είσοδο σχήμα περίπου τετράπλευρο με μικρές κόγχες και καταλαμβάνει συνολική έκταση περίπου 500τ.μ. Ο σχηματισμός του ασβεστολιθικού βράχου της Θεόπετρας τοποθετείται στην ανώτερη Κρητιδική περίοδο (137.000.000 - 65.000.000 χρόνια από σήμερα). Η δημιουργία του σπηλαίου είναι κατά συνέπεια μεταγενέστερη της παραπάνω ηλικίας.

Η ανασκαφική έρευνα αποκάλυψε τη συστηματική χρήση του χώρου από τον άνθρωπο, από τη Μέση Παλαιολιθική (130.000 χρόνια πριν) έως και τη Νεολιθική περίοδο (4000 π.Χ.). Αυτή η χρονολογική συνέχεια είναι εξαιρετικά σημαντική, καθώς πρόκειται για μία από τις ελάχιστες αρχαιολογικές ανασκαφές στον ελλαδικό χώρο που έχουν διασώσει μαρτυρίες για τη μετάβαση από τον Παλαιολιθικό στο Νεολιθικό τρόπο ζωής.

- Σημαντικά ευρήματα: ταφές της Παλαιολιθικής και της Μεσολιθικής περιόδου, λίθινα εργαλεία, νεολιθικά αγγεία και διάφορα νεολιθικά κοσμήματα από οστά, πέτρα και χρυσό, καθώς και αποτυπώματα ανθρώπινων πελμάτων της Μέσης Παλαιολιθικής περιόδου (130.000 χρόνια πριν από σήμερα), τα οποία αποτελούν σπανιότατο εύρημα όχι μόνο για τον ελλαδικό, αλλά και για τον ευρωπαϊκό χώρο,

ΣΠΗΛΑΙΟ ΘΕΟΠΕΤΡΑΣ (ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ)

ΤΡΙΚΑΛΑ

- Η αρχαία Τρίκκη ήταν γνωστή για το Ασκληπιείο της. Ο ενιαίος αρχαιολογικός χώρος του Ασκληπιείου Τρικάλων περιλαμβάνει ένα στωικό οικοδόμημα, ένα οικοδόμημα με ψηφιδωτά δάπεδα, ένα λουτρό. Πρόκειται για κτήρια με δημόσιο προορισμό και αποδόθηκαν με επιφύλαξη στο ευρύτερο συγκρότημα του ασκληπιείου της πόλης. Τα οικοδομήματα αυτά, που ανήκουν στην πόλη των ύστερων ελληνιστικών και πρώιμων ρωμαϊκών χρόνων έχουν αποκαλυφτεί εν μέρει, καθώς τμήματα τους παραμένουν κάτω από τις σύγχρονες οδούς και τις ιδιωτικές οικοδομές που περιβάλλουν τον αρχαιολογικό χώρο. Στον αρχαιολογικό χώρο υπάρχει κι ένας βυζαντινός ναός.

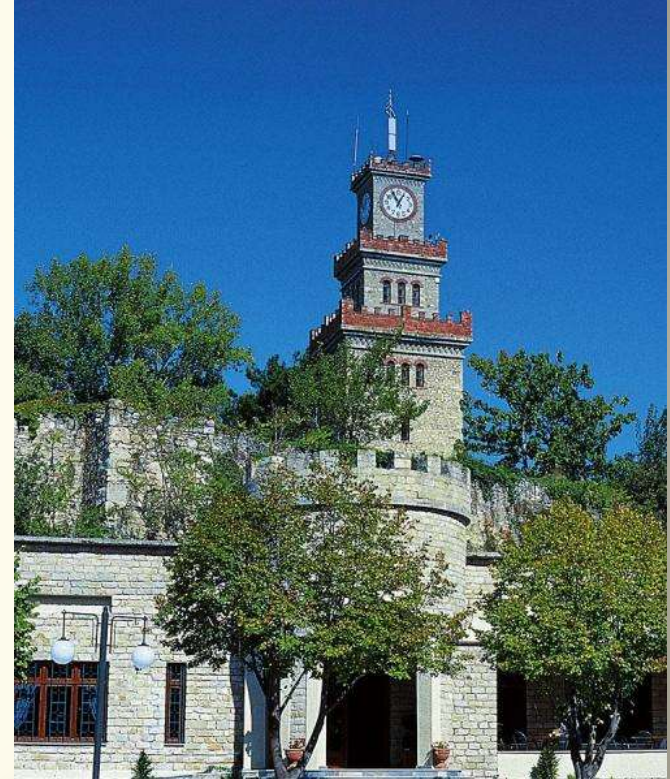
ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΤΡΙΚΑΛΑ

➤ **Φρούριο:** ανεγέρθηκε από τον Ιουστινιανό Α' (6ος αι.) πάνω στα ερείπια της ακρόπολης της αρχαίας Τρίκκης. Κατά την άλωση της πόλης από τους Οθωμανούς ορισμένα τμήματα του κάστρου καταστράφηκαν, ωστόσο η μεγάλη στρατηγική σημασία που απέκτησε η πόλη ως βάση εναντίων των ανυπότακτων ορεινών πληθυσμών της Πίνδου και των Αγράφων ανάγκασε τους Οθωμανούς να επισκευάσουν, να συμπληρώσουν και να διατηρήσουν τα σωζόμενα τμήματα. Στην ανατολική πλευρά του φρουρίου οι Τούρκοι είχαν στήσει στα μέσα του 17ου αι. ένα μεγάλο ρολόι. Ο **πύργος του Ωρολογίου των Τρικάλων**, είναι από τους παλαιότερους γνωστούς στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα. Ο σημερινός πύργος του ρολογιού, το "Ρολόι" (1936) αντικατέστησε τον παλιότερο, που καταστράφηκε από σεισμό.

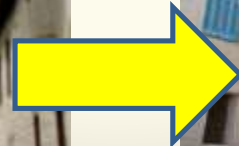
ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΤΡΙΚΑΛΑ

- Παλιά πόλη Βαρούσι: αποτελούσε την εύπορη, χριστιανική και αυτοδιοικούμενη συνοικία της πόλης που εκτεινόταν κατά μήκος της ανατολικής πλευράς του Φρουρίου. Τα αρχοντικά του Βαρουσίου και οι πολυάριθμες εκκλησίες αντικατοπτρίζουν την οικονομική και πολιτιστική άνθιση του 18ου και 19ου αιώνα, που ήταν αποτέλεσμα της ανάπτυξης του εμπορίου και της βιοτεχνίας. Κάποιοι σωζόμενοι σήμερα ναοί είναι των Αγίων Αναργύρων, του Αγίου Δημητρίου, του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου κ.α. Στην περιοχή ανεγέρθηκαν και νέα αρχοντικά νεοκλασικού χαρακτήρα γύρω στα τέλη του 19ου αιώνα.

ΒΑΡΟΥΣΙ, ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΜΕΤΕΩΡΑ (ΚΑΣΤΡΑΚΙ)

- Οι επιβλητικοί, ξεκομμένοι μεταξύ τους βράχοι, των οποίων το ύψος φτάνει σε ορισμένες περιπτώσεις τα 400 μ., αποτελούν ένα μοναδικό γεωλογικό φαινόμενο.
- Αποτελούν, μετά το Άγιο Όρος, το μεγαλύτερο και με συνεχή παρουσία από την εποχή της εγκατάστασης των πρώτων ασκητών μέχρι σήμερα μοναστικό σύνολο στον ελλαδικό χώρο. Από τις ιστορικές μαρτυρίες συμπεραίνουμε ότι οι μονές των Μετεώρων ήταν στο σύνολό τους τριάντα. Από τις τριάντα αυτές μονές οι έξι λειτουργούν έως σήμερα και δέχονται πλήθος προσκυνητών. Υπάρχουν όμως και πολλά μικρότερα μοναστήρια εγκαταλελειμμένα. Τα περισσότερα από αυτά είχαν ιδρυθεί στον 14ο αι.

Τα έξι επισκέψιμα μοναστήρια των Μετεώρων, είναι σήμερα αναστηλωμένα και με συντηρημένο στο μεγαλύτερο μέρος τους τον τοιχογραφικό τους διάκοσμο. Το 1989 η **Unesco** ενέγραψε τα Μετέωρα στον κατάλογο των **Μνημείων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς**, ως ένα ιδιαίτερης σημασίας πολιτιστικό και φυσικό αγαθό.

ΜΕΤΕΩΡΑ

ΠΥΛΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

- Η μονότοξη γέφυρα αποτελεί πέρασμα του ποταμού Πορταϊκού και μέχρι το 1936 αποτελούσε τη μοναδική οδική σύνδεση του Θεσσαλικού κάμπου με τα χωριά της Πίνδου. Χρονολογείται στον 16^ο αιώνα.

ΤΡΙΚΑΛΑ

➤ Οθωμανικό Τέμενος Οσμάν Σαχ (Κουρσούμ Τζαμί)

Το τέμενος είναι το μόνο σωζόμενο από τα πολλά οθωμανικά τζαμιά που υπήρχαν κάποτε στην πόλη των Τρικάλων. Η ακριβής χρονολογία ανέγερσης του τζαμιού είναι άγνωστη, αφού δεν διασώθηκε κάποια ιδρυτική επιγραφή. Χτισμένο στις όχθες του ποταμού Ληθαίου περιβαλλόταν από τα άλλα ιδρύματα που έχτισε ο Οσμάν Σαχ, όπως το πτωχοκομείο, το σχολείο, ο μεντρεσές, το χάνι κ. ά. Από τα κτίσματα αυτά σήμερα σώζεται μόνο το τέμενος (τζαμί) και ο τουρμπές (μαυσωλείο) στο οποίο ετάφη ο Οσμάν Σαχ.

Το τέμενος αποτελείται από μια τετράγωνη αίθουσα προσευχής που καλύπτεται με πελώριο ημισφαιρικό θόλο. Ο τουρμπές (μαυσωλείο) του Οσμάν Σαχ, στα νότια του τεμένους, είναι ένα οκταγωνικής κάτοψης κτίσμα που καλύπτεται με ημισφαιρικό θόλο. Σήμερα στο εσωτερικό του τουρμπέ φυλάσσονται αρχαιολογικά ευρήματα της περιοχής.

ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΤΕΜΕΝΟΣ ΟΣΜΑΝ ΣΑΧ

ΤΡΙΚΑΛΑ

- Ο **Μύλος Ματσόπουλου** αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά νεότερα πολιτιστικά μνημεία της πόλης των Τρικάλων και έχει χαρακτηριστεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο. Πρόκειται για ένα βιομηχανικό κτίριο πρωτοπόρο για την εποχή του (1884), σε βαλκανικό επίπεδο, πόλος γενικότερης ανάπτυξης της πόλη.
- Μέχρι τη διακοπή της λειτουργίας του, τη δεκαετία του 1980, διατήρησε σχεδόν απaráλλαχτη τη δομή της λειτουργίας του, διατηρώντας την εικόνα της λειτουργίας των αλευρόμυλων από τα τέλη του 19ου αιώνα. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός βρίσκεται σχεδόν ακέραιος στη θέση του, με όλες τις αντιπροσωπευτικές μηχανές της γραμμής παραγωγής αλευροποίησης του σίτου.

ΜΥΛΟΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ (ΤΡΙΚΑΛΑ)

ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

- **Αρχαιολογική Συλλογή Τρίκκης:** αγάλματα, νομίσματα και γλυπτά από την νεολιθική εποχή ως και τη μετά βυζαντινή περίοδο.
- **Μουσείο Τσιτσάνη:** πλούσιο υλικό σχετικά με τη ζωή του Τσιτσάνη, εξαιρετικά σπάνια ντοκουμέντα της ζωής του και φωτογραφίες.
- **Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο:** αντικείμενα, εργαλεία, ενδυμασίες αλλά και έντυπο υλικό (φωτογραφίες και έγγραφα), σχετικά με τη ζωή στην περιοχή από τον 18ο αιώνα μέχρι και τα μέσα του 20ου αιώνα.
- **Μουσείο Ιεράς Μητρόπολης:** περιλαμβάνει εκκλησιαστικό μουσείο (σκεύη, άμφια ιερές εικόνες και λοιπά εκκλησιαστικά αντικείμενα), λαϊκό μουσείο (αντικείμενα που μαρτυρούν τον πολιτισμό και τη ζωή στην περιοχή την περίοδο από τον 19ο έως και τον 20ο αιώνα) και βιβλιοθήκη (με χιλιάδες βιβλία, από αρχέτυπα και ευαγγέλια μέχρι και ιστορικά λεξικά)